

VAS VÁRMEGYEI KORMÁNYHIVATAL

11 éves „A fürdő kultúra fejlesztéséért Vas vármegyében” iskolai egészségfejlesztési program

1. Az előterjesztés célja

A Vas Vármegyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztály (a továbbiakban: Népegészségügyi Főosztály), és a Vas Vármegyei Kormányhivatal Körmenyi, Sárvári és Szombathelyi Járási Hivatalainak Népegészségügyi Osztályaival (a továbbiakban: járási népegészségügyi osztályok) közreműködésben szervezett „**A fürdő kultúra fejlesztéséért Vas vármegyében**” című **iskolai egészségfejlesztési program** (a továbbiakban: Program) **bemutatása**, amely immáron 11. éve szolgálja a gyermekek egészségtudatos magatartásának kialakítását, és a közösségi fürdőhasználathoz kapcsolódó közegészségügyi kockázatok csökkentését.

2. A Program háttere és indokoltsága

Magyarország kiemelkedő termásvízkinccsel rendelkezik, amelyre kiterjedt gyógy- és wellnessfürdő-hálózat épült. A közfürdők nagy látogatottsága ugyanakkor fokozott közegészségügyi kockázatot is jelent, különösen akkor, ha a fürdőzők higiénés magatartása nem megfelelő. Az üzemeltetők, illetve a Népegészségügyi Főosztály – és annak jogelődjeként a Vas Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Szakigazgatási Szerv – közegészségügyi ellenőrzéseinek tapasztalatai is több ízben igazolták, hogy a korszerű műszaki és üzemeltetési feltételek megléte ellenére, **a medencék bakteriológiai vízminőségét jelentős mértékben befolyásolja a fürdőhasználati szokások szintje**, az előzuhanyzás elmaradása, a zsúfoltság, valamint a házirendek be nem tartása. Mindezt figyelembe véve álmodta meg a Programot Szabóné Vincze Klára a Vas Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Szakigazgatási Szervének népegészségügyi ellenőre, majd dr. Stánitz Éva megyei tisztifőorvos, illetve dr. Reiner Vera, és dr. Jágerné Szabó Erika osztályvezető főorvosok támogatásával 2013-ban került elindításra, kezdetben 4 Vas vármegyei általános iskola bevonásával. A Program célja azóta is változatlanul a fürdő kultúra népszerűsítésére, előnyeinek, és egészségre gyakorolt hatásainak összefoglalásával, egyben a közösségi fürdőzés, és személyi higiéné szabályainak megismertetése az egészséges, és biztonságos fürdőzés jegyében.

3. A Program tartalmi bemutatása

A Népegészségügyi Főosztálya járási népegészségügyi osztályokkal közreműködésben, a vonatkozó jogszabályi és szakmai előírásoknak megfelelően széleskörű prevenciós tevékenységet végez Vas vármegyében. Ennek egyik elemeként, az egészségtudatosság hosszú távú megalapozása érdekében a Népegészségügyi Főosztály kiemelt prioritásként kezeli az iskolai egészségfejlesztést, amely a közösségi prevenció egyik leghatékonyabb eszköze. Az iskolai programok nemcsak az egyéni ismeretszint növelését szolgálják, hanem közösségi szinten is jelentős haszonnal járnak, mivel a megszerzett tudás a családok és a tágabb környezet irányába is továbbadódik. Ennek keretében a Főosztály alap-, közép- és felsőfokú oktatási intézményekben egyaránt szervez programokat, valamint rendszeresen eleget tesz az oktatási intézmények részéről érkező eseti felkéréseknek prevenciós foglalkozások és egészségnapok megvalósítására.

NÉPEGÉSZSÉGÜGYI FŐOSZTÁLY

9700 Szombathely, Sugár út 9. – 9701 Szombathely, Pf. 208.-- Telefon: +36 30 283 6231
E-mail: nepegeszsegugy@vas.gov.hu -- KRID: 617031777 – Honlap: www.kormanyhivatalok.hu

Az évek során a Népegészségügyi Főosztály állandó iskolai egészségfejlesztési projektjeinek zászlóshajójává vált a Program, mely minden évben a január-március hónapokban kerül megszervezésre. A Program **célcsoportjának az általános iskola 5. évfolyamos diákjai számítanak**, tapasztalataink szerint ez a korosztály az egyik legbefogadóbb a programban foglalt ismeretek tekintetében. A Népegészségügyi Főosztály és a járási népegészségügyi osztályok munkatársai, illetve – a Népegészségügyi Főosztály által biztosított segédletek felhasználásával – az oktatási intézmények pedagógusai tartanak **két interaktív elméleti tanórát**, melyek az alapozó ismeretek szemléltetése (pl. víz fajtáinak, szerepének, tulajdonságainak ismertetése, fürdőtörténeti alapok bemutatása, személyi higiénés ismeretek bővítése) mellett, a közfürdők, illetve medencék felépítésének, működésének dióhéjban való megismertetését, valamint a közfürdőkben betartandó szabályoknak (pl. biztonságos medencehasználat, és csúzdázás szabályainak) az oktatását foglalják magukban.Évről évre több közfürdő is biztosítja a lehetőséget arra, hogy a programban résztvevő diákokat **gyakorlati tanóra** keretében fogadja, ahol a közfürdő szakemberei „szakmai tárlatvezetést” tartanak, bemutatva a gépház főbb berendezéseit, a vízkezelés, víztisztítás menetét.

A Népegészségügyi Főosztály minden résztvevő diák számára **nyomtatott kiadványt** is biztosít, mely rajzos illusztrációkkal mutatja be a program során megismert legfontosabb tudnivalókat. A Programban továbbá hagyománnyá vált, hogy **rajz-, irodalmi-, és ötletpályázat** kerül kihirdetésre. A beérkezett pályamunkákat a Program megvalósításában résztvevő népegészségügyi munkatársak, illetve meghívott vendégek közösen zsűrizik, majd a helyezést elérő, csoportos pályamunkát benyújtó osztályok, illetve egyéni pályamunkát benyújtó diákok a Víz Világnapja alkalmából szervezett **ünnepélyes zárórendezvény** keretében kerülnek díjazásra.

A program megvalósításában **együttműködő partner**ként hagyományosan részt vállalnak Vas vármegye nagyobb közfürdői, melyek lehetőségeikhez mérten vállalják a gyakorlati tanórák megtartását, valamint közreműködnek a pályázati felhívásokon eredményes tanulók, illetve osztályok díjazásában. Rendszeres együttműködő partner a Vasvíz ZRt. Fedett Uszoda és Termálfürdő, a Bükfürdő Thermal & Spa, a Vulkán Gyógy- és Élmenyfürdő, a MJUS Resort & Thermal Park, a Mesteri Termál Fürdő, a Sárvári Gyógy- és Wellnessfürdő, a Szentgotthárdi Spa & Wellness. A közfürdőkön túl az INTERSPORT Áruház, illetve a Vas Megye Népegészségügyéért Alapítvány is támogatja a program megvalósulását.

4. A Program tapasztalatainak és eredményeinek a bemutatása

A Program szükségességét, és sikerét bizonyítja, hogy az idei évben immáron 11. alkalommal kerül megszervezésre, folyamatosságát a 2020-2022. évben zajló COVID-19 okozta pandémia, és arra tekintettel bevezetett korlátozó intézkedések törték meg ideiglenesen. A 11 év során megvalósult elméleti, és gyakorlati órák számát összegezve kijelenthető, hogy **közel 1000 programalkalom** valósult meg, mely szám önmagában is jelentőségteljes. A **résztvevők száma** az évek során folyamatosan emelkedett, míg 2013-ban, a program első évében 4 általános iskola 5. évfolyamos diákjai vettek részt, addig 2025-ben már 37 általános iskola 59 osztályának 1209 diákja sajátíthatta el a fürdőkultúras ismereteket. A **tanulói attitűdváltozást** a Programban foglalt előzetes, illetve utólagos mérések is alátámasztják, az egészséges, és biztonságos fürdőzés feltételül szolgáló fürdőzői attitűd minden tekintetben (pl. medencehasználat előtti és utáni zuhanyzás aránya) nagyban javult. Az elméleti, és gyakorlati tanórákon a diákok szívesen vesznek részt, lelkesedésüket a tanórák megtartásában részt vállaló népegészségügyi, és az egyes közfürdőknél foglalkoztatott szakemberek, valamint a pedagógusok által adott **rendkívül pozitív visszajelzések** is alátámasztják. A Program nemcsak vármegyei szinten, hanem országosan is kedvező fogadtatásra talált, **az Országos Egészségfejlesztési Intézet 2013-ban ajánlott programnak minősítette, és az Országos Tisztifőorvosi Hivatallal egyetértésben, javasolta országos alkalmazását is**, más vármegyékben való adaptálása útján.

5. A Program fenntarthatóság és jövőbeli tervek

A Programban megfogalmazott rövid és hosszú távú eredmények elérése a folyamatosságban és rendszerességben rejlik. A Program időtálló, melyet részben a fentiekben részletezett eredményei is alátámasztanak, továbbá elmondható, hogy az oktatási intézmények éves pedagógiai munkájába beépült, évről-évre számítanak rá. A Népegészségügyi Főosztály célja, hogy – amint azt humánerőforrási kapacitásai engedik – a résztvevő oktatási intézmények körét folyamatosan bővítse, elősegítve azt, hogy minél több diák sajátítsa el az abban foglalt ismereteket a biztonságos, és egészséges fürdőzési szokások kialakítása érdekében.